

OBČINA ORMOŽ

Ptujska cesta 6, 2270 Ormož

Telefon: 02 741 53 00, e-pošta: obcina.ormoz@ormoz.si,

<https://www.ormoz.si/>

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE NA ORMOŠKEM JEZERU IN SUHEM ZADRŽEVALNIKU LIBANJA V OBČINI ORMOŽ

Verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
IZDELAL	ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ORMOŽ	2. 4. 2024	Tonček Lisjak Namestnik poveljnika CZ Občine Ormož Mateja Serec Višja svetovalka za pravne zadeve
ODOBRIL	ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ORMOŽ		Ludvik Hriberšek Poveljnik CZ Občine Ormož
SPREJEL	ŽUPAN OBČINE		Danijel Vrbnjak, mag. posl. ved Župan
SKRBNIK	OBČINA ORMOŽ		Mateja Serec Višja svetovalka za pravne zadeve

Številka: 840-0001/2024

Kraj in datum: Ormož, 2. 4. 2024

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE
V OBČINI ORMOŽ

Pregled ažuriranja, dopolnjevanja in spreminjanja občinskega načrta zaščite in reševanja ob PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ, v skladu s 14. členom *Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja* (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19)

ZAP. ŠT.	DATUM AŽURIRANJA	SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
1.		
2.		
3.		

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

VSEBINA

1.	VRSTA IN ZNAČILNOSTI NESREČE	4
1.1.	Vrsta nesreče	4
1.2.	Značilnosti vodne pregrade	4
1.3.	Opis pričakovanih posledic porušitve vodne pregrade	4
1.4.	Verjetnost nastanka verižne nesreče	5
2.	OBSEG NAČRTOVANJA	5
2.1.	Temeljne ravni načrtovanja	5
3.	KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE	6
3.1.	Temeljne podmene načrta	6
3.2.	Koncept odziva ob porušitvi pregrade	6
3.3.	Uporaba načrta	7
4.	SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ, TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	8
4.1.	Pregled organov, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP v občini	8
4.2.	Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	9
4.3.	Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	9
5.	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	10
5.1.	Opazovanje nevarnosti nastanka porušitve pregrade	10
5.2.	Obveščanje pristojnih organov in služb na občinski ravni	11
5.3.	Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju	11
5.4.	Obveščanje širše javnosti	12
5.5.	Alarmiranje prebivalstva na ogroženem območju	12
6	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	13
6.1	Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb	13
6.2	Aktiviranje sil za zaščito in reševanje na občinski ravni	14
6.3	Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	15
7.	UPRAVLJANJE ORGANOV	16
7.1.	Organi in njihove naloge	16
7.2.	Operativno vodenje	17
7.2.1.	Ukrepanje organov CZ	18
7.3.	Organizacija zvez	19
8	ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	20
8.1.	Zaščitni ukrepi	20
8.1.1	Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	20
8.1.2	Evakuacija	20
8.1.3	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	21
8.1.4	RKB zaščita	22
8.1.5	Zaščita kulturne dediščine	22
8.2.	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	23
8.2.1	Tehnično reševanje	23
8.2.2	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	23
8.2.3	Prva veterinarska pomoč	24
8.2.4	Zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev	24
9.	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	25
10.	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	27
11.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	29

1. VRSTA IN ZNAČILNOSTI NESREČE

1.1. Vrsta nesreče

Velike vodne pregrade so zaradi poplavnega vala, ki nastane ob poružitvi ali prisiljenega preventivnega pospešenega praznjenja ob denivelaciji, najbolj nevaren gradbeni objekt. Zemeljske pregrade se lahko porušijo predvsem zaradi prelivanja katastrofalnih voda in erozije kot posledice prelivanja, betonske pregrade pa zaradi zdrsa pod vplivom vodnega pritiska.

Obravnavana nesreča se v skladu z zakonodajo razvršča med druge nesreče, ki jih s svojo dejavnostjo in ravnanjem povzroči človek, lahko pa tudi vojna dejstevovanja, izredno stanje in druge oblike množičnega nasilja.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poružitvi vodne pregrade je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19) ter Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16).

1.2. Značilnosti vodne pregrade

Velike vodne pregrade so zaradi poplavnega vala ob poružitvi najbolj nevaren gradbeni objekt.

V Občini Ormož predstavljata potencialno nevarnost veliki pregradi in sicer:

- pregrada Ormoško jezero,
- pregrada suhi zadrževalnik Libanja.

Betonske pregrade se lahko porušijo zaradi zdrsa pod vplivom vodnega pritiska.

Ormoško jezero je umetno akumulacijsko jezero na reki Dravi, ki leži jugovzhodno od Ormoža na meji med Slovenijo in Hrvaško.

Suhi zadrževalnik Libanja leži na potoku Libanja, dolvodno od ceste Ormož – Miklavž pri Ormožu.

Betonska pregrada bi se po predvidevanju lahko hipno ali postopno porušila iz naslednjih razlogov:

- visoke vode
- slabe izvedbe pregrade,
- potres,
- notranje izpiranje s pronicajočo vodo,
- teroristični napad,
- vojna dejstevovanja.

1.3. Opis pričakovanih posledic poružitve vodne pregrade

Posledica poružitve pregrade bi bil poplavni val. Poplavni val je izredno ozek, visok in kratkega trajanja. V primeru poružitve je potrebno odpreti vse zapornice elektrarn nizvodno od vtoka v RH. v primeru nevarnosti poružitve je potrebno izprazniti akumulacijsko jezero, za kar pa je po izračunih potrebnih 12 ur.

Ogrožena bi bila območja ob reki Dravi, Frankovci in naprej v občino Središče ob Dravi.

Največje posledice bi prebivalci čutili ob hipni porušitvi pregrade in ob nastopu desetletnega pretoka na Dravi. Zaradi poplavnega vala bi bili v naši občini ogroženi prebivalci naselja Frankovci.

Ob nenadni porušitvi pregrade bi se močno dvignila voda v območje vasi Frankovci. Evakuacijski časi bi bili kratki.

1.4. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob porušitvi vodne pregrade lahko pride do nastanka naslednjih verižnih nesreč:

- zemeljskih plazov;
- rušenje stanovanjskih in drugih objektov;
- poškodbe ljudi;
- epidemije;
- poškodovanje ali uničenje infrastrukture (vodne, plinske, telefonske ipd.);
- prometne nesreče in onemogočene cestne in železniške povezave;
- razlitje nevarnih snovi (kot posledica prometne nesreče).

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Regijski načrt zaščite in reševanja ob poplavih v Podravski regiji, verzija 2.0 določa, da občina, ki ima na svojem območju velike vodne pregrade izdelava ločen načrt zaščite in reševanja ob porušitvi vodne pregrade.

Na podlagi določbe regijskega načrta ob poplavih v Podravski regiji smo izdelali občinski načrt ob porušitvi vodne pregrade, ki je temeljni načrt.

Načrte zaščite in reševanja ob porušitvi vodnih pregrad izdelajo tudi delovne organizacije, ki upravljajo z vodno pregrado.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE

3.1. Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob porušitvi vodne pregrade so:

1. Občinski načrt zaščite in reševanja ob porušitvi vodne pregrade na Ormoškem jezeru in suhem zadrževalniku Libanja v Občini Ormož, verzija 1.0 je izdelan za nevarnost porušitve pregrade in za poplave, ki nastanejo zaradi porušitve pregrade, ko je treba poleg rednih služb uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP.
2. Porušitev pregrade je lahko predvidljivega (postopno preseganje kote maksimalne gladine oz. prenapolnjenost akumulacije zaradi človeškega dejavnika) ali hipnega značaja (terorizem, diverzija, bombardiranje).
3. Če porušitev nastopi nenadoma (terorizem, diverzija, bombardiranje) morajo sile za zaščito, reševanje in pomoč na prizadetem območju takoj pričeti z dejavnostmi za reševanje ljudi, živali in materialnih dobrin.
4. Za izvajanje operativnih nalog ZRP je odgovoren poveljnik CZ Občine Ormož.
5. Prebivalci na prizadetem in ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o razmerah, možnih posledicah, ukrepih in nalogah za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob dogodku, ki pomeni tveganje za zdravje ljudi

3.2. Koncept odziva ob porušitvi pregrade

Do porušitve vodne pregrade lahko pride nenadoma ali postopno.

- Hipna ali nenadna porušitev vodne pregrade

Ob hipni porušitvi ima poplavni val obliko udarnega vala s strmim čelom. Z oddaljenostjo od pregrade se višina strmega čela znižuje in udarni val se postopno spremeni v poplavni val. Hipna porušitev lahko nastane zaradi potresa, vojnega dejstvovanja ali terorističnega napada.

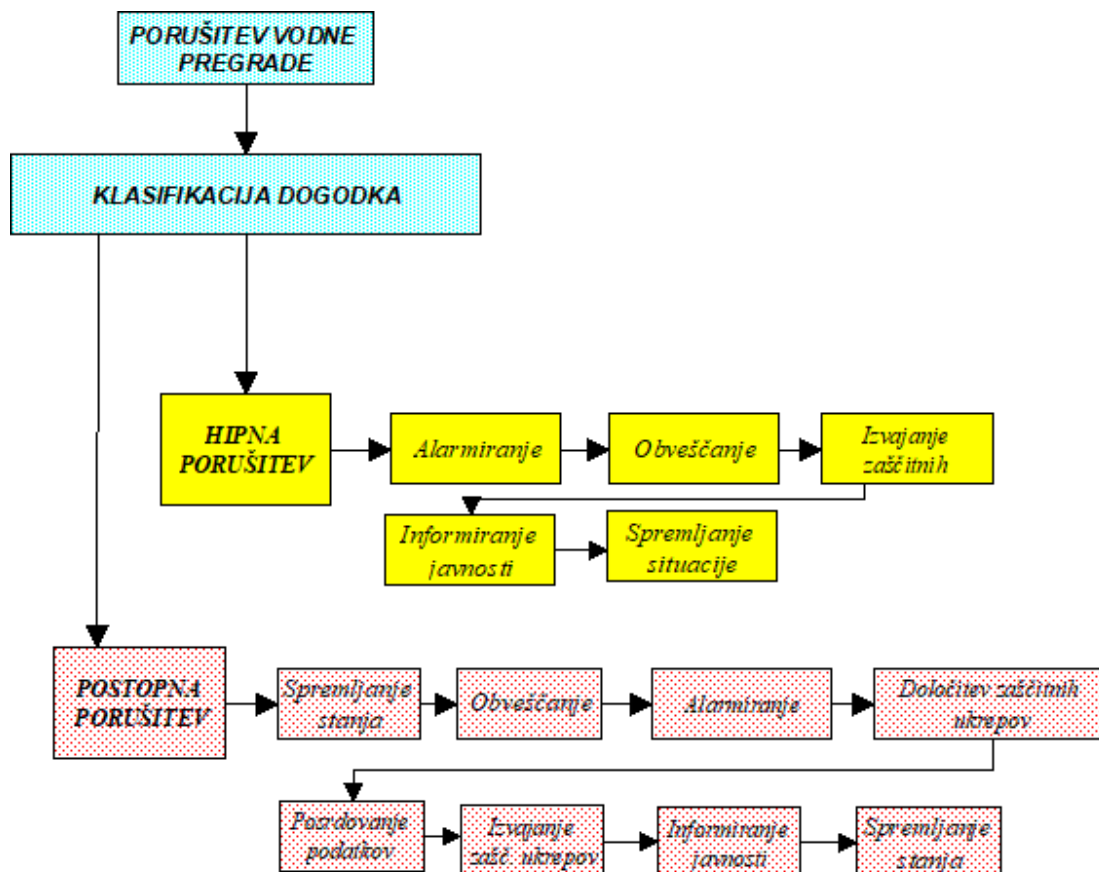
- Postopna porušitev vodne pregrade

Na postopno porušitev vodne pregrade vplivajo:

- veliko padavin,
- visoke vode,
- slabo vzdrževana pregrada,
- napaka v materialu...

Ob postopni porušitvi nastane val brez strmega udarnega čela.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

Slika 1: Koncept odziva ob porušitvi vodne pregrade

Koncept odziva ob hipni porušitvi vodne pregrade temelji na oceni verjetnosti hipne oz. postopne porušitve vodne pregrade.

Potek glavnih dejavnosti je razviden iz slike št. 1.

3.3. Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob porušitvi vodne pregrade, verzija 1.0 se aktivira, ko pride do hipne porušitve vodne pregrade oziroma, če obstaja nevarnost porušitve vodne pregrade.

Odločitev o aktiviranju občinskega načrta sprejme poveljnik CZ občine Ormož s sklepom.

Ko prenehajo razlogi za uporabo občinskega načrta odločitev o tem prav tako s sklepom sprejme Poveljnik CZ Občine Ormož.

P - 13/2	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
P - 09/11	Pregled ogroženih objektov, naselij in območij
P - 14/8	Karta poplav občine

4. SILE IN SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ, TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1. Pregled organov, ki sodelujejo pri izvedbi nalog ZRP v občini

Občinski organi:

- Župan
- Direktorica občinske uprave
- Občinska uprava

Sile za ZRP

➤ **Organi CZ**

- Poveljnik Civilne zaščite občine Ormož
- Namestnik poveljnika Civilne zaščite občine Ormož
- Štab Civilne zaščite občine Ormož
- Poverjeniki Civilne zaščite

➤ **Enote in službe CZ**

- Oddelek in vod prve pomoči
- Izvajalci po pogodbi: Javni zavod za informiranje Ormož - Radio Prlek, Kabelska televizija Ormož, Komunalno podjetje Ormož, Avtocenter Ormož, Jurko, Danijel Plohl s.p. in izbrani/pogodbeni prehranski izvajalec.

➤ **Javne službe**

- Gasilska služba - 15 prostovoljnih gasilskih društev
- Zdravstveni dom Ormož
- Veterinarska postaja Ormož
- Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ormož

➤ **Enote in službe društev in drugih nevladnih organizacij**

- Ribiška družina
- Rdeči križ Slovenije, območno združenje Ormož
- Radioklub Ormož
- Karitas
- Taborniki
- Skavti

P - 01/5-1	Seznam članov občinskega štaba CZ
P - 01/5-2	Pregled enot in služb Civilne zaščite v občini
P - 05/10	Pregled gasilskih društev, ki opravljajo javno gasilsko službo in njihovih operativnih enot ter območij delovanja
P - 04/12	Pregled pogodbenih izvajalcev – gradbene stroke
P - 07/17	Pregled gradbene in druge mehanizacije, ki jo imajo podjetniki in bi jo lahko angažirali v primeru potrebe
P - 07/5	Pregled podjetij, zavodov in drugih organizacij, pomembnih za ZIR
P - 04/7	Pregled opreme in sredstev za izvajanje zaščitnih ukrepov

4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno-tehnična sredstva sestavljajo:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupno zaščito, oprema vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv,
- drugo.

P – 04/7	Pregled opreme in sredstev za izvajanje zaščitnih ukrepov
----------	---

4.3. Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za dve vrsti stroškov:

- redni stroški (stroški usposabljanj, nakupa in vzdrževanja opreme, vaj, drugi redni stroški); ti stroški se krijejo iz proračuna Občine Ormož,
- stroški v primeru nesreče – stroški operativnega delovanja (povračilo stroškov za aktivirane pripadnike CZ in pripadnikov drugih enot, zavarovanje) in materialni stroški (npr. stroški namestitve prebivalcev...), ti stroški se krijejo iz sredstev Občine Ormož,
- za večja finančna sredstva po potrebi odloča župan oziroma Občinski svet.

D - 14	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZiR
--------	---

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

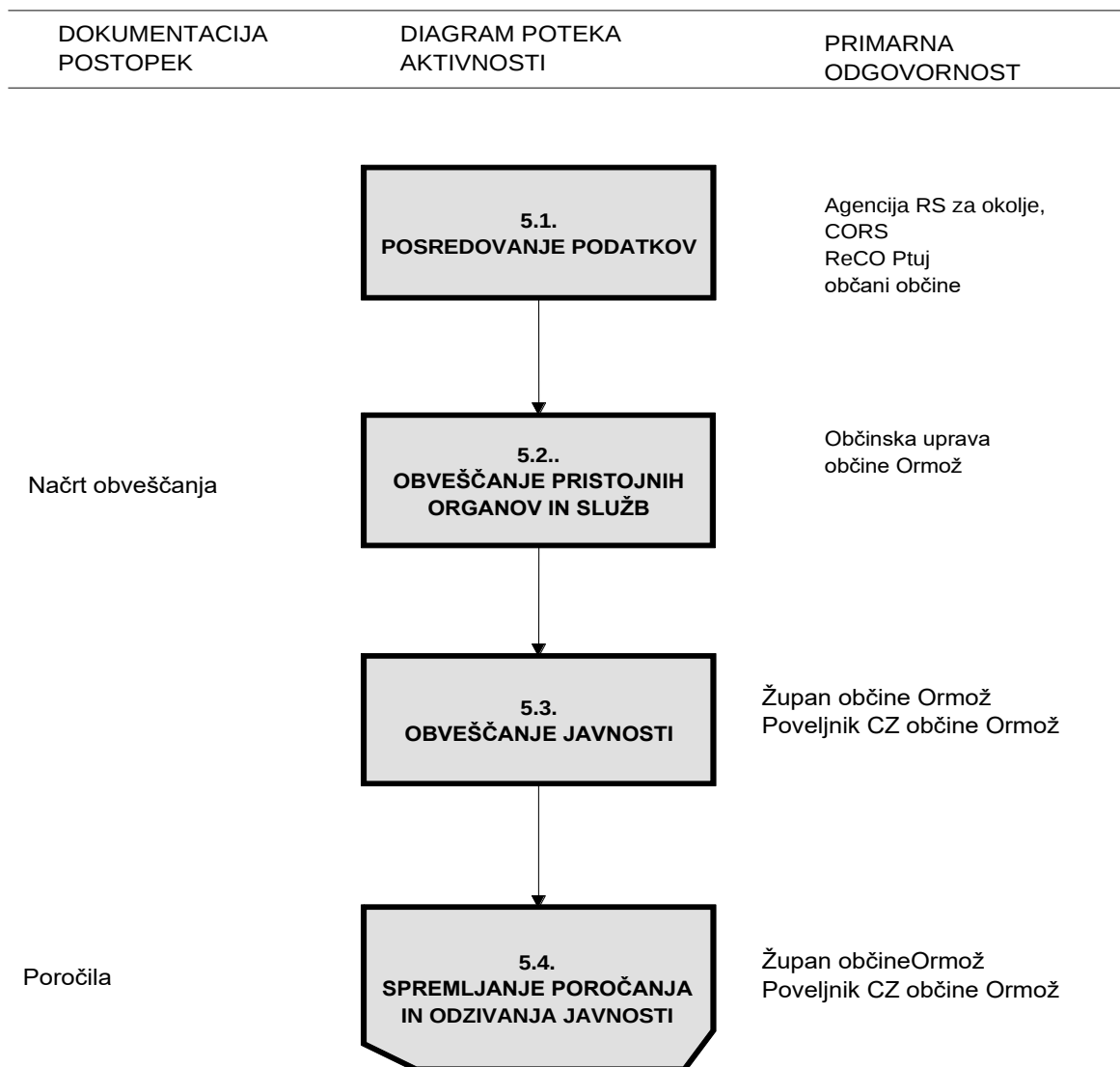

Diagram 1: opazovanja in obveščanja

5.1. Opazovanje nevarnosti nastanka porušitve pregrade

Opazovanje stanja vodne pregrade je v pristojnosti upravljavca pregrade, ki mora izvajati naslednje aktivnosti:

- opazovanje višine vodostajev in količine padavin,
- opazovanje stanja vodne pregrade,
- obdelava podatkov, napovedovanje nevarnosti,
- razglasitev nevarnosti.

V primeru nevarnosti porušitve vodne pregrade, mora upravljavec vodne pregrade o tem obvestiti ReCO Ptuj.

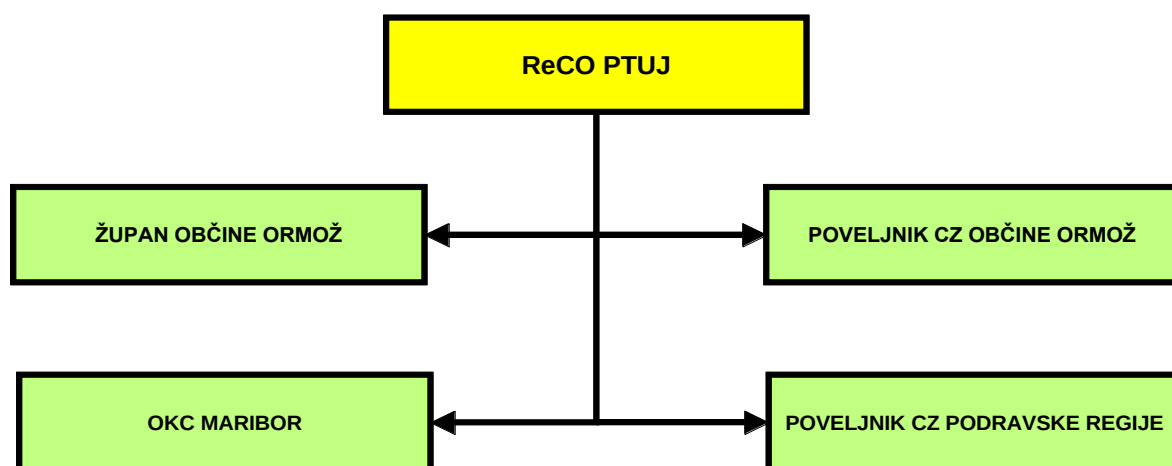
5.2. Obveščanje pristojnih organov in služb na občinski ravni

Po prejemu obvestila o nevarnosti porušitve vodne pregrade ali porušitvi vodne pregrade operater ReCO Ptuj prioriteto obvešča naslednje organe:

- župana občine,
- poveljnika CZ oz. namestnika poveljnika CZ,
- osebe, ki so določene za sprejem obvestila ReCO o nesreči v občini (v skladu z načrti obveščanja in aktiviranja lokalne skupnosti).

ReCO Ptuj obvešča pristojne osebe po seznamu. Obvesti le prvo določeno pristojno osebo oziroma prvo dosegljivo osebo na seznamu.

Župan, Poveljnik CZ, namestnik poveljnika CZ, sodelavec za ZiR in druge osebe po seznamu odgovornih oseb Občine Ormož, se glede na to, kdo prvi prejme obvestilo ReCO, obvestijo med seboj.

Shema 1: Obveščanja pristojnih organov in služb ob porušitvi vodne pregrade

5.3. Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti. Za obveščanje prebivalcev o stanju na ogroženem območju je pristojna Občina Ormož.

Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči morajo vzpostaviti z ogroženim prebivalstvom na poplavljenem območju čim boljše sodelovanje in si pridobiti zaupanje ljudi.

Informacije o razmerah na ogroženem območju, o izvajanju preventivnih ukrepov ter osebne in vzajemne zaščite in o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP občina posreduje prek osrednjih in lokalnih medijev in na druge, krajevno običajne načine. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

Občina za dodatne informacije objavi posebno telefonsko številko, na kateri občani dobijo informacije o nesreči.

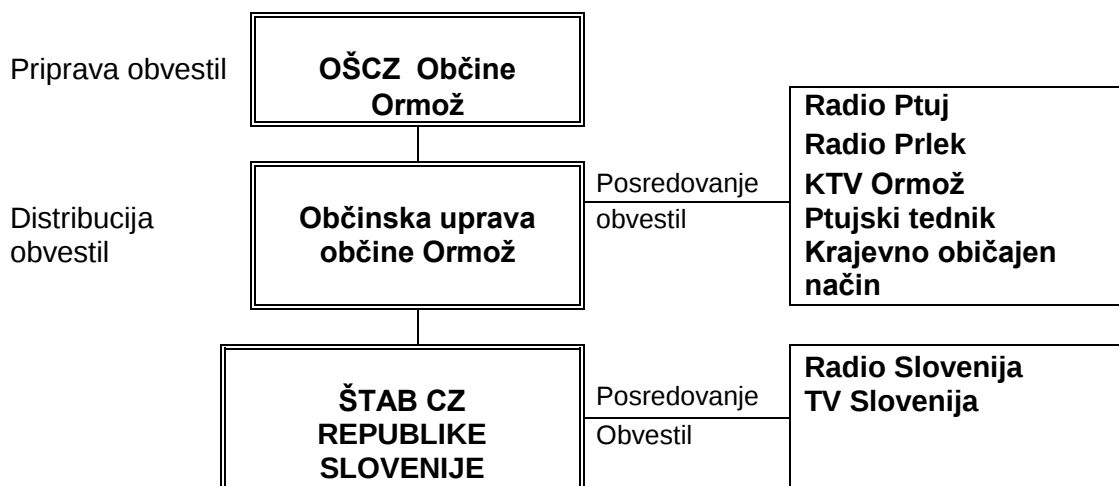
Za obveščanje prebivalcev o pretečih nevarnostih ali o zaščitno reševalnih aktivnostih se uporabljajo sledeči načini obveščanja:

- obveščanje preko Radio Prlek, KTV Ormož, Radio Ptuj.
- obveščanje preko informativnega glasila občine – Ormoške novice,
- obveščanje preko internetnih strani URSZR; [http:// www.sos112.si](http://www.sos112.si)
- obveščanje s pomočjo pisnih obvestil in plakatov.
- Spletne strani občine (<https://www.ormoz.si/>) in facebooka občine.

Štab CZ Občine Ormož ob nesreči organizira svoje delo na sedežu občine, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož.

5.4. Obveščanje širše javnosti

Obveščanje širše javnosti je v pristojnosti državnih organov in služb in poteka preko javnih medijev (regionalni radio in televizija, nacionalni radio in televizija).

Shema 2: obveščanje širše javnosti

5.5. Alarmiranje prebivalstva na ogroženem območju

Ob nevarnosti porušitve pregrade, ko so zaradi pričakovane višine vodnega vala lahko ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov, prebivalstvo opozorimo na bližajočo se nevarnost s sirenami z alarmnim znakom za preplah.

Alarmiranje obsega postopke od opozarjanja na nevarnost poplav in alarmiranja do prenehanja nevarnosti poplav s pomočjo zvočnih signalov ter aktiviranje določenih enot, služb in operativnih sestav za ZRP. Alarmiranje izvede ReCO Ptuj na zahtevo vodje intervencije, poveljnika CZ občine oziroma župana.

ReCO Ptuj mora takoj po znaku za preplah posredovati obvestilo sredstvom javnega obveščanja o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1. Aktiviranje organov vodenja in njihovih strokovnih služb

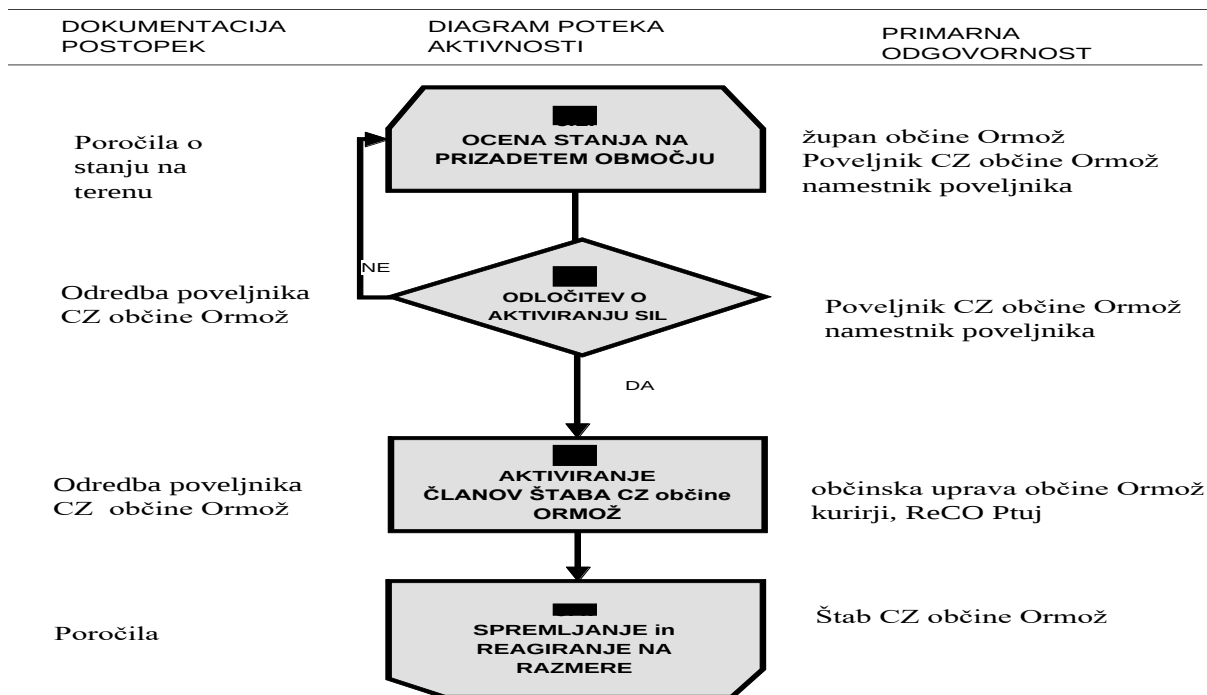

Diagram 2: Aktiviranje ob porušitvi vodne pregrade

Na podlagi ocene stanja na prizadetem območju, poveljnik CZ občine sprejme odločitev o aktiviranju organov, ki so pristojni za operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči v občini. Aktivirajo se štab CZ in strokovne službe občine.

6.2. Aktiviranje sil za zaščito in reševanje na občinski ravni

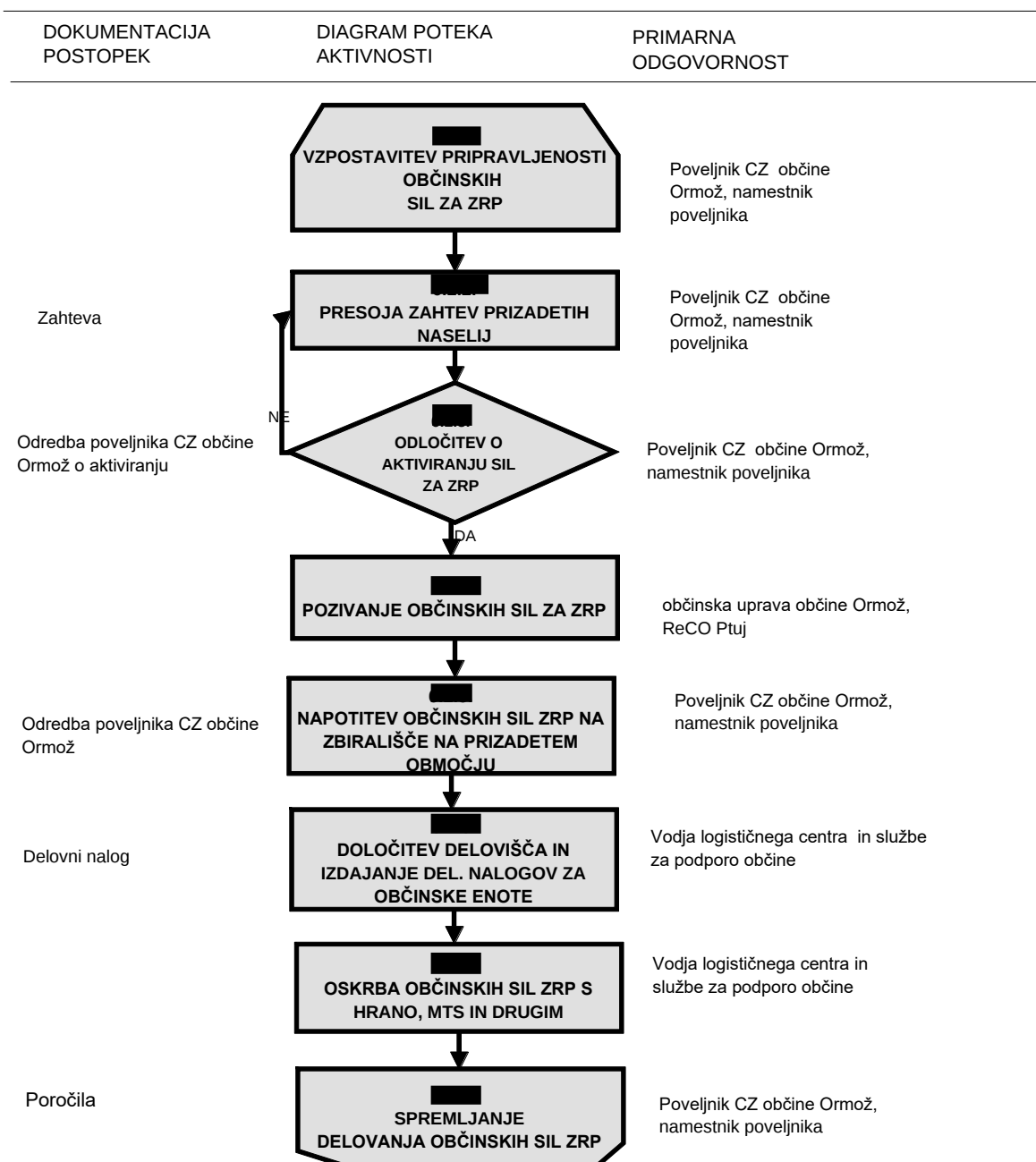

Diagram 3: Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

O pripravljenosti in aktiviranju občinskih enot CZ in drugih sil za ZRP odloča poveljnik CZ občine Ormož in se pripravi s posebnim dodatnim načrtom: *Mobilizacija in aktiviranje sil ZRP*.

Pozivanje pripadnikov CZ in drugih sil za ZRP v občini izvaja občinska uprava Občine Ormož. Občina izvaja tudi vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti CZ oziroma na področju zaščite in reševanja.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

V primeru pomoči enot, služb in drugih operativnih sestav sil za ZRP, ki so v državni pristojnosti, lahko Poveljnik CZ Občine Ormož naslovi prošnjo za pomoč enot, služb in drugih operativnih sestav sil za ZRP, ki so v državni pristojnosti na Izpostavo URSZR Ptuj, katera posreduje prejeto prošnjo poveljniku CZ RS oziroma v Štab CZ RS, kjer se presodi in predlaga vrsta pomoči.

Občinske sile za zaščito in reševanje, ki odhajajo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih ob aktiviranju.

P - 15	Mobilizacija in aktiviranje sil ZRP
P - 15/4	Vzorec odredbe o aktiviranju sil za ZRP v občini
P - 15/15	Vzorec delovnega naloga
P - 15/3	Pregled zbirališč ob aktiviranju občinskih enot in služb za ZRP

6.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

V primeru nesreče bi se uporabljala najprej sredstva, ki so v lasti Občine Ormož, Civilne zaščite Občine Ormož ter sredstva prostovoljnih gasilskih društev (v dogovoru z društvi).

Prav tako bi sodelovali s podjetniki, s katerimi ima občina sklenjene ustrezne pogodbe in ki bi uporabljali lastno opremo.

V primeru potrebe po dodatnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pridobiti znotraj občine, bi za pomoč prosili najprej sosednje občine, nato regijo ali državo.

Gre predvsem za:

- zagotavljanje posebne opreme, ki je na prizadetem območju primanjkuje ali je ni mogoče dobiti (rezervoarji za pitno vodo, cisterne za prevoz pitne vode),
- zagotavljanje zaščitne in reševalne opreme in
- zagotavljanje finančne pomoči.

O uporabi in razporejanju sredstev pomoči na ravni Občine Ormož odloča poveljnik CZ občine ob podpori štaba CZ občine Ormož. Pomoč sprejme neposredno vodja intervencije oziroma, če to ni možno, sprejem pomoči usklajuje štab CZ občine Ormož. Vodja intervencije skupaj s štabom poskrbi za ustrezne možnosti za delo in bivanje pripadnikov sil za zaščito in reševanje, ki nudijo pomoč.

7. UPRAVLJANJE ORGANOV

7.1. Organi in njihove naloge

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se v občini organizira in izvaja kot enoten sistem. V tem sistemu je župan odgovoren za vodenje zaščite, reševanja in pomoči ter za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč. Za operativno in strokovno vodenje CZ pa župan imenuje poveljnika CZ občine, štab CZ občine in poverjenike CZ. Pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč se aktivno vključujejo tudi občinske strokovne službe.

Posamezni organi imajo ob porušitvi pregrade na Ormoškem jezeru ali na suhem zadrževalniku Libanja naslednje naloge pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči:

a) občinski organi

- Župan

- upravlja in vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic,
- odloča o uporabi sredstev občinskega proračuna za pokrivanje stroškov zaščitnih in reševalnih akcij občinskih sil,
- s pomočjo občinske uprave oziroma pooblaščenih oseb ter s pomočjo poveljnika ter štaba CZ Občine Ormož vodi in organizira obveščanje javnosti ter skrbi za delovanje informacijskega centra in
- opravlja druge naloge s svoje pristojnosti.

- Direktorica občinske uprave

Na predlog poveljnika CZ odredi in koordinira ukrepe drugih oddelkov občinske uprave in javnih podjetij ter zavodov iz občinske pristojnosti.

- Občinska uprava

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči,
- zagotavlja pogoje dela za poveljnika CZ in Štab CZ Občine Ormož,
- zagotavlja informacijsko podporo pri izvajanju nalog,
- nudi pomoč tehničnih služb s področja okolja in prostora,
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo komisije za ocenjevanje škode in opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

b) sile za ZRP

- Poveljnik in namestnik poveljnika Štaba CZ Občine Ormož

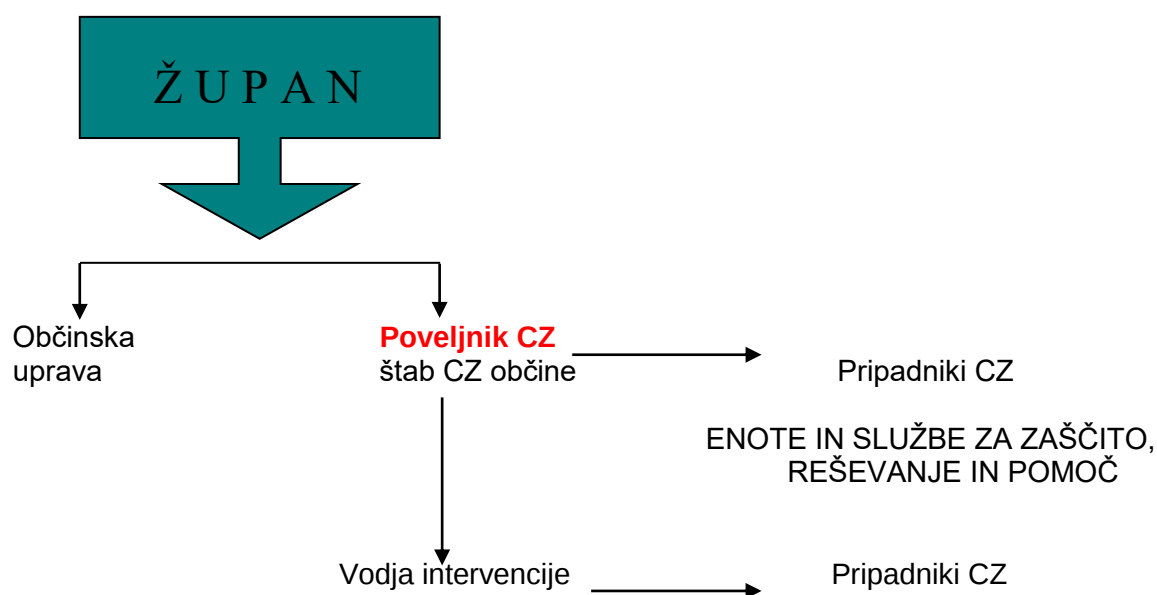
- oceni predvideni razvoj situacije,
- vodi operativno-strokovno dejavnost CZ in drugih sil ZRP,
- koordinira izvajanje zaščitnih ukrepov na prizadetem območju,
- zaprosi za potrebno pomoč v silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč,
- odreja umik ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij,
- odreja uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev,
- odreja uporabo tujega zemljišča za potrebe ZIR,
- odreja obvezno sodelovanje državljanov v ZIR v skladu z njihovimi sposobnostmi in sredstvi za ZIR,
- usmerja dejavnost in poroča poveljniku CZ za Podravje o izvršenih ukrepih in stanju na prizadetem območju,
- pripravi končno poročilo o izvajanju zaščite in reševanja in ga pošlje poveljniku CZ za Podravje.

c) humanitarne in druge prostovoljne organizacije

- **Gasilska zveza**
- **Rdeči križ Slovenije, območno združenje Ormož in Karitas** se vključujejo v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ Občine Ormož oz. njegovega namestnika in izvajajo naloge iz svoje pristojnosti.

M 087 – D-1 Načrt dejavnosti Občine Ormož pri zaščiti, reševanju in pomoči

7.2. Operativno vodenje

Shema 3: Vodenje sistema zaščite in reševanja v občini

Dejavnosti zaščite in reševanja operativno vodi poveljnik CZ občine, ki mu pri delu pomaga oziroma svetuje Štab CZ občine Ormož. Za vodenje posameznih intervencij za zaščito, reševanje in pomoč, lahko poveljnik CZ občine določi vodjo intervencije, ki so mu podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči na prizadetem območju.

Štab CZ, ki ga lahko skliče poveljnik CZ v popolni ali operativni sestavi, zaseda na sedežu občine.

V primeru, da je obseg nesreče na prizadetem območju tako velik, da sile in sredstva občine niso zadostna, lahko poveljnik CZ občine zahteva pomoč od regije oziroma od države.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

7.2.1 Ukrepanje organov CZ

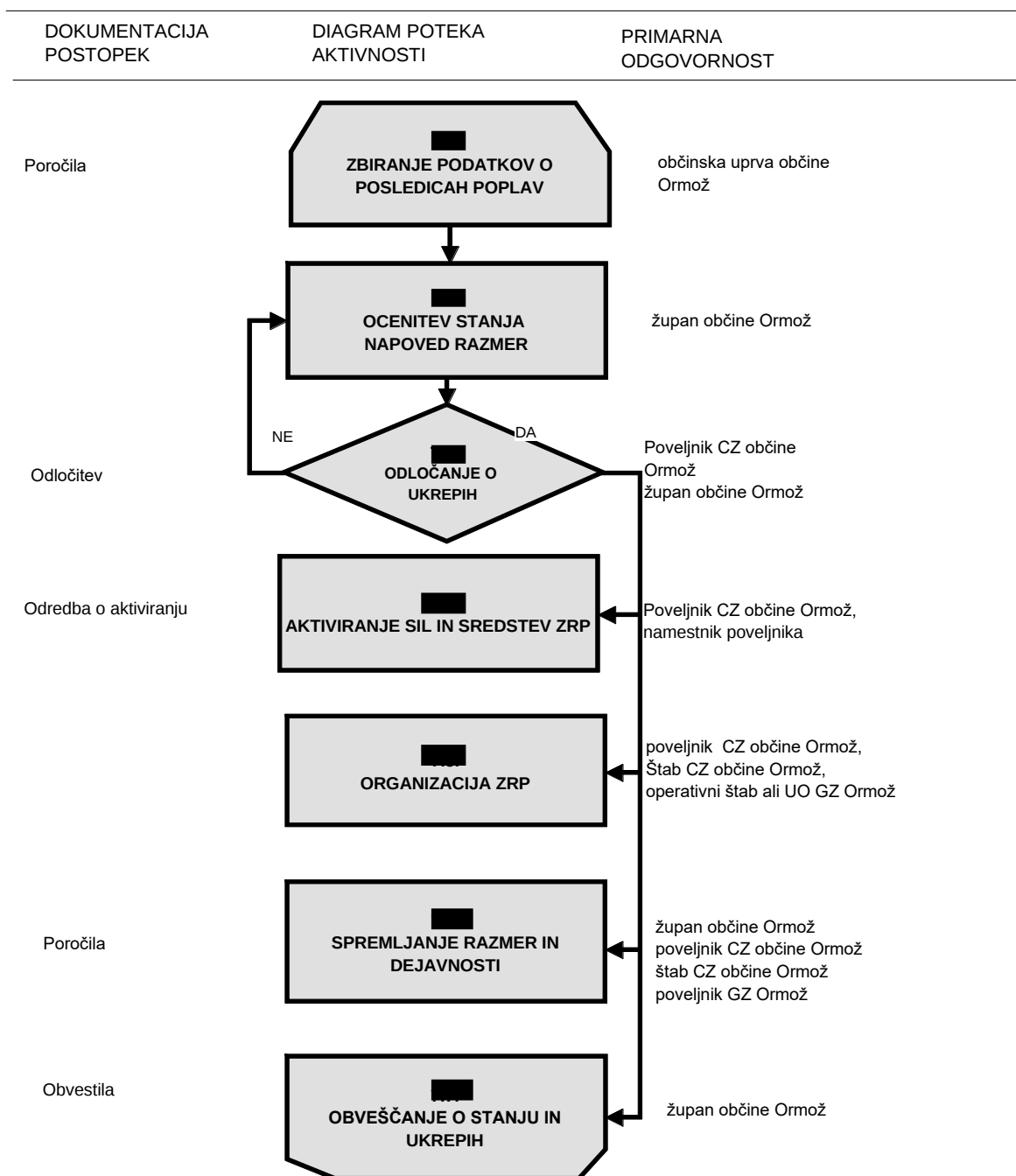

Diagram 4: potekanje aktivnosti ob izvajanju aktivnosti ZIR

7.3. Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE) ter sistem osebnega pozivanja. Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij in drugih zaščitnih in reševalnih akcijah. Komunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- radijskih zvezah (ZA - RE) in zveze radioamaterjev
- javne telefonske zveze, ki so lahko analogne ali digitalne,
- brezžični telefoni (GSM),
- internetu.

Za potrebe zaščite in reševanja se uporablja radijski sistem ZA - RE., kjer se izvaja radijski promet:

- z ReCO Ptuj na repetitorskem *kanalu SD 27 in 29*.
- za medsebojno komuniciranje enot in služb se uporablja *simpleksni kanal S 37*
- za medsebojno komuniciranje med sosednjimi občinami (vseslovenski) *kanal S 35*

P - 04/7	Pregled opreme zvez
P - 01/6	Uporabniki telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte v ZRP
P - 81/1	Navodila za uporabo radijskih postaj

8. ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. ZAŠČITNI UKREPI

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se izvajajo takoj po prvih obvestilih o zvišanju vodostaja rek. Glede na stanje, morajo upravljavci objektov pravočasno predlagati ukrepe, ki so potrebni za zavarovanje ljudi in premoženja. Izvajajo jih javne službe, pristojne za urejanje vodotokov in upravljavci pregrad, če je potrebno jim pri tem pomagajo sile za ZRP.

8.1.2 Evakuacija

Evakuacija se izvaja pred nastopom poplavnega vala, najpogosteje v spodnjem delu vodotoka. Evakuacija se izvaja v skladu z načrtom evakuacije, ki ga pripravi pristojni občinski organ. V kolikor je na voljo dovolj časa, se lahko izvaja tudi evakuacija živali in materialnih dobrin. Če obstaja velika verjetnost nastanka hipne porušitve vodne pregrade, se najbolj ogrožene prebivalce seznani s smerjo umika in zbirnim mestom.

Občina območja, na katerega so prebivalci evakuirani, krije stroške v zvezi z njihovo nastanitvijo in oskrbo ter izobraževanjem.

Obvestila o izvajanju evakuacije bodo posredovana preko sredstev javnega obveščanja. V obvestilih bodo navedena:

- naselja, katerih prebivalci se bodo morali evakuirati,
- našete bodo evakuacijske poti, po katerih se bo izvajala evakuacija in
- evakuacijska sprejemališča, kjer bo zagotovljen sprejem evakuiranih prebivalcev.

Evakuacija se bo izvajala z lastnimi prevoznimi sredstvi, za prebivalce, ki nimajo lastnih prevoznih sredstev bo prevoz organizirala občina, ki bo poskrbela tudi za osebe, ki potrebujejo pomoč ob evakuaciji. Za otroke, ki bodo ob razglasitvi evakuacije v šolah in vrtcih, ter za osebe, ki bodo v bolnišnicah, domovih za starejše bodo poskrbeli zaposleni v ustanovah in jih bodo evakuirali v kraje, kamor se bodo evakuirali prebivalci iz kraja, kjer je sedež ustanove.

Zbiranje podatkov o občanih, ki so ostali brez bivališča ter urejanje sprejemanja in začasnega bivališča izvaja Poveljnik CZ občine Ormož, Štab CZ občine in enote ZRP, občinska uprava, Policija in druge pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, hrano, elektriko, komunalne storitve, zdravstva in izobraževanja, socialne službe in nevladne organizacije.

Evakuacijska sprejemališča v občini Ormož so v:

- Športna dvorana Hardek,
- Hostel Ormož.

Predvidene nastanitvene zmogljivosti v Občini Ormož so:

- Hostel Ormož, Kerenčičev trg 11, 2270 Ormož,
- Osnovna šola Ormož, Hardek 5, 2270 Ormož,
- Lokalni gostinski obrati (Gostilna Prosnik, Hardek 34/e, 2270 Ormož, Zelena oaza, Vinski Vrh 76, 2275 Miklavž pri Ormožu, Turistična kmetija Sonja Ozmec, Senešci 83, 2274 Velika Nedelja,...),
- Lokalni športni objekti/telovadnice.

Prehrano za evakuirane prebivalce zagotavlja izbrani/pogodbeni prehranski izvajalec. Zdravstvena oskrba se izvaja v Zdravstvenem domu Ormož.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

Humanitarne organizacije (RK, Karitas) in občani v okviru sosedске pomoči zagotavljajo oskrbo z obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami. Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ občine Ormož.

Za izvedbo poskrbi in usklajuje Štab CZ Občine Ormož ob pomoči enot in sil ZRP, humanitarnih organizacij in občani v okviru sosedске pomoči. Slednji nudijo pomoč tudi pri morebitni evakuaciji živali.

Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče zagotoviti na drug način. Če je le mogoče, moramo urediti nastanitvene zmogljivosti za ljudi na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom.

V kolikor vseh ni mogoče namestiti na lokacije v občini Ormož, se del prebivalcev evakuira v sosednje neprizadete občine ali regije. Podjetja, ki skrbijo za ceste, poskrbijo za zapore državnih cest med izvajanjem evakuacije, medtem ko zapore občinskih cest izvede občina.

P - 09/3	Pregled območij, s katerih se izvaja evakuacija
P - 09/1	Pregled evakuacijskih zbirališč
P - 09/4	Pregled vozil za evakuacijo
P - 097	Pregled lokacij za postavitve zasilnih bivališč
P - 09/12	Načrt evakuacije
P - 09/12	Obrazci evidence pri evakuaciji

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Oskrba ogroženih prebivalcev na kraju nesreče se izvaja v primerih, ko prebivalci zaradi ogroženosti življenja morajo zapustiti domove. Zberejo se na varnih mestih (sprejemališčih) v bližini stalnih bivališč. Oskrba ogroženih prebivalcev zajema sprejem, nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami. Če se zaradi posledic nesreče prebivalci dalj časa ne morejo vrniti na svoje domove, se jih premesti v evakuacijske sprejemne centre oziroma poišče možnost za trajno namestitev.

Občina za začasno nastanitev in oskrbo prizadetih prebivalcev izvaja:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč za evakuirane,
- urejanje začasnih bivališč,
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami,
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Zgoraj navedene naloge opravljajo: služba za podporo, podjetja, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrabnimi zmogljivostmi, taborniki, skavti, RK, Slovenska Karitas in druge humanitarne organizacije, center za socialno delo in druge socialne službe ter občani v okviru sosedске pomoči.

V Občini Ormož so za sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev zadolžene naslednje institucije ter organizacije:

- oskrbo s pitno vodo zagotavlja Komunalno podjetje Ormož d.o.o.,
- zdravstveno oskrbo ter nujno medicinsko pomoč Zdravstveni dom Ormož, Psihiatrična bolnišnica Ormož in Splošna bolnišnica Ptuj,
- psihološko pomoč Zdravstveni dom Ormož, Psihiatrična bolnišnica Ormož, Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ormož,

- oskrbo s hrano pogodbeni izvajalci (izbrani/pogodbeni prehranski izvajalec),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči (oblačila in ostala oprema) pa Rdeči križ Slovenije, območno združenje Ormož in Karitas.

P - 09/2	Pregled evakuacijskih sprejemališč
P - 09/5	Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitvev in prehranjevanje
P - 09/5	Pregled objektov, kjer je možna ureditev prehrane

8.1.4 RKB zaščita

Ob porušitvi vodne pregrade in posledično poplav, obstaja velika nevarnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, kjer se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Na celotnem območju je treba poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi. Posebna pozornost mora biti namenjena kontroli cistern s kurilnim oljem, ker se le te ob poplavih lahko hitro poškodujejo.

Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi in pristojne službe občine. Enote RKB zaščite morajo takoj, ko je to mogoče, po poplavnem valu pregledati prizadeto območje, opraviti RKB izvidovanje in izvajati RKB dekontaminacijo.

Lastniki in uporabniki objektov in naprav, ki so namenjeni javni oskrbi z vodo, proizvodnji, prometu in skladiščenju živil, zdravil in živinske krme, javni zdravstveni službi in izobraževanju otrok, morajo zagotoviti zaščitna sredstva in izvajati predpisane ukrepe za RKB-zaščito. V primeru poplav RKB-zaščita predstavlja tudi preprečevanje izliva in raznosa nevarnih in kužnih snovi (fekalije) v poplavno vodo ter ugotavljanje ustreznosti pitne vode, poplavljenih prehrabnih izdelkov, prostorov in območij ter njihovo dezinfekcijo in varno odlaganje.

Ob pojavu poplav lahko pride do različnih nevarnosti za javno zdravje. NIJZ na podlagi ocene tveganja predlaga ukrepe za varovanje zdravja s poudarkom na najbolj ranljivih skupinah populacije.

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je uradna zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Podatki, relevantni za zaščito in reševanje dediščine ob potresu, so dostopni za pregledovanje na spletni strani <https://geohub.gov.si/ghapp/giskd>. Podatki iz registra so javni.

Zaščita kulturne dediščine obsega ukrepe in aktivnosti, ki se izvedejo neposredno ob samem trajanju nesreče in po njej. Ne vključuje preventivnih ukrepov, ki jih morajo pristojni izvajati pred nesrečo in ne ukrepov za odpravo posledic škode. Priprave in zaščitne ukrepe izvajajo lastniki in uporabniki oziroma upravljavci kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite kulturne dediščine, če je treba, sodelujejo tudi ustrezne enote in službe CZ, gasilske enote ter druge sile za ZRP, če je tako predhodno usklajeno z lastniki in uporabniki oziroma upravljavci kulturne dediščine. Zaščita in reševanje kulturne dediščine vključuje tudi premestitev premične kulturne dediščine, če je to potrebno zaradi nevarnosti za uničenje kulturne dediščine.

Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije (slika).

Slika: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

Zavod za varstvo kulturne dediščine Maribor, v katerega pristojnost spada naravna in kulturna dediščina na območju Občine Ormož, mora v svojem načrtu opredeliti objekte in ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov naravne in kulturne dediščine.

P - 13/2	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
----------	---

8.2. NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.2.1 Tehnično reševanje

Reševanje ljudi, živali in materialnih dobrin iz vode, iskanje pogrešanih in črpanje vode iz zalitih in poplavljenih objektov opravljajo gasilske enote (PGD Radlje ob Dravi in PGD Vuhred), tehnično reševalne enote CZ v sodelovanju z javnimi službami.

8.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč (NMP)

V okviru prve pomoči se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi na prizadetem območju. Prva pomoč se izvaja zunaj zdravstvenih zavodov, skupaj z reševanjem na kraju samem. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja. Prvo pomoč ob poplavih, če je treba, izvajajo ekipe prve pomoči CZ. Njihove naloge so nudenje prve pomoči poškodovanim in obolelim, sodelovanje pri prevozu in negi poškodovanih ter obolelih in izvajanju sanitarno-higienskih in protiepidemičnih ukrepov. Pri opravljanju teh nalog, če je treba, sodeluje tudi vojaška zdravstvena služba. Manjše poškodbe si prizadeti prebivalci oskrbijo v okviru osebne in vzajemne zaščite.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) ob poplavih izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Naloge vseh ekip za izvajanje NMP so:

- v najkrajšem mogočem času dati pacientu NMP;
- zagotoviti neprekinjeno NMP;
- zagotoviti nujne prevoze poškodovanih in obolelih oseb;
- v najkrajšem mogočem času prepeljati pacienta v javni zdravstveni zavod;
- upoštevati predpisane higienske in protiepidemične ukrepe, ki jih določi NIJZ in jih izvajajo različne službe: NIJZ spremlja izvajanje teh ukrepov, ZIRS pa vrši inšpekcijsko nadzorstvo;
- oskrba z zdravili in medicinskimi pripomočki.

Ob poplavih lahko pride tudi do utopitev ljudi. Za reševanje iz vode in nujno medicinsko pomoč sta potrebna specifično znanje in oprema. Za reševanje iz vode so pripravljene in usposobljene posebne enote potapljačev, gasilcev in enote za reševanje na vodi in iz nje. Enote, ki rešujejo

ljudi iz vode ali na njej, naletijo tudi na mrtve. Te rešujejo enako kot žive. Če je le najmanjše upanje, da je poškodovanec živ, se mora takoj začeti oživljati. Smrt mora v takih primerih obvezno ugotoviti in potrditi pooblaščen zdravnik. Ob obsežnih poplavih in večjem številu mrtvih bi se poleg rednih služb, ki opravljajo identifikacijo mrtvih, aktivirala tudi enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani.

Preživeli ob obsežnih poplavih in svojci žrtev poplav zaradi psihične prizadetosti (strah, izguba doma in drugo) pogosto potrebujejo psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob poplavih dajejo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki in drugi). Za organizacijo psihološke pomoči ob poplavih je pristojna občina Ormož.

P - 04/8	Seznam ekip CZ za prvo pomoč v občini
----------	---------------------------------------

8.2.3 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih,
- prvo veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim,
- prisilni zakol poškodovanih živali,
- odstranjevanje živalskih trupel in izvajanje drugih higienskih in epidemioloških ukrepov

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo veterinarji oziroma veterinarska postaja Ormož ter pristojne inšpekcijske službe.

8.2.4 Zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrba z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotavljanje in zaščite nujne živinske krme.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture ter poveljnik CZ.

Nastanitev in oskrba s hrano, pitno vodo in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami:

- ki jih imajo prebivalci zaradi poškodovanih stanovanj bivališča usmerja poveljnik CZ občine Ormož.

Naloge izvaja Center za socialno delo Spodnje Podravje, enota Ormož in Rdeči križ Slovenije, območno združenje Ormož.

Prebivalci se po potrebi začasno nastanijo v zidane objekte, ki so ostali nepoškodovani, pitno vodo zagotavljajo gasilci z gasilskimi cisternami, hrana pa se pripravlja v razpoložljivih kapacitetah gostinskih obratov in šolskih kuhinjah.

Zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture:

Na območju, kjer so nastale tudi poškodbe infrastrukture skrbijo za odpravo posledic in zagotavljanje normalnega delovanja pristojna podjetja in organizacije. Za odpravljanje poškodb in

normalnega delovanja elektro omrežja skrbi Elektro Maribor d.d., za vodovod, lokalne ceste in čistilno napravo pa Komunalno podjetje Ormož d.o.o.

Ukrepe za normalizacijo razmer izvajajo v skladu s svojimi načrti delovanja ob naravnih in drugih nesrečah.

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklc odrejenih zaščitnih ukrepov.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja. Za osebno in vzajemno zaščito je odgovorna občina. Preko poverjenikov za CZ, ki se imenujejo v večjih bivalnih okoljih, gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, seznanja prebivalce s postopki za izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Občina lahko organizira svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, socialni in zdravstveni delavci, strokovnjaki s področja zaščite in reševanja ter drugi.

Informiranje občanov o potrebnih ukrepih se izvaja preko lokalnih medijev (Radio Prlek, KTV Ormož), preko spletne strani občine, facebooka Občine Ormož in po potrebi preko glasila občine (Ormoške novice) ali ustnega informiranja ogroženih.

Občina seznani vse prebivalce na področju poplavnega vala, da veljajo posebni znaki za alarmiranje ob neposredni nevarnosti poplavnega vala, zaradi preliivanja ali porušitve pregrade.

Ukrepi pred poplavo:

- prebivalci se morajo vseskozi zavedati, da živijo v območju poplavnega vala, zato morajo svoje okolje budno opazovati, predvsem kadar je dolgotrajno deževje, močna neurja, močna odjuga,
- nenehno morajo spremljati dogodke po lokalni medijih in družbenih omrežij, poslušati hidrometeorološka poročila in nasvete civilne zaščite,
- v kletnih prostorih naj ne shranjujejo hrane, premičnin, dokumentov in drugih dragocenosti,
- pripraviti se morajo na možnost zagotovitve pitne vode,
- za živino morajo zagotoviti začasno prebivališče drugje ali na prostem,
- ustrezno zavarovati pred vlago stroje in kmetijske stroje,
- iz dvorišča odstraniti predmete, ki jih voda lahko odnese,
- predvideti možnost evakuacije z zagotovitvijo bivanja pri sorodnikih in prijateljih.

Ukrepi med poplavo:

- v primeru, da se niso uspeli pravočasno evakuirati, se umaknejo na najvišje predele stavbe in pokličejo na pomoč,
- brez pomoči naj ne prečkajo vodnih tokov, katerih voda sega do kolen,
- naj se ne poskušajo umikati z avtomobilom, če obstaja nevarnost, da se lahko ujamejo v vodno past,
- izogibati se rečnih brežin, ker jih je lahko erozija že spodjedla,
- v kolikor je možno spremljanje in upoštevanje informacij in navodil.

Ukrepi po poplavi:

- strogo upoštevanje navodil zdravstvenih služb,
- ob poškodbah vodovodnega omrežja prebivalci ne smejo piti vode, dokler pristojni ne izdajo uradnega sporočila, da je voda neoporečna. Predvsem se ne sme uporabljati vode iz vodnjakov ter z njo zalivati vrtnin,

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE V OBČINI ORMOŽ

- ne sme se uporabljati električnih napeljav, dokler jih ne pregleda za to pooblaščen oseba,
- v kolikor so zaznane kakšne druge poškodbe na infrastrukturnih objektih, se pokliče strokovne službe.

Pomembno je, da prebivalci ravnajo samozaščitno. V kolikor vejo, da živijo na poplavnem območju je prav, da si priskrbijo nujne zaloge sveže vode in konzervirane hrane, pribor za prvo pomoč, zalogo nujnih zdravil, primerno obutev in oblačila (gumijaste škornje, dežni plašč in gumijaste rokavice) ter primerno za vodo odporno torbico, v katero bodo shranili dokumente in dragocenosti.

Pripraviti si morajo tudi najnujnejša oblačila in pribor za osebno higieno.

Napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite ter preventivni ukrepi in navodila za ravnanje ob poplavi so objavljeni na spletni strani URSZR <http://www.sos112.si>.

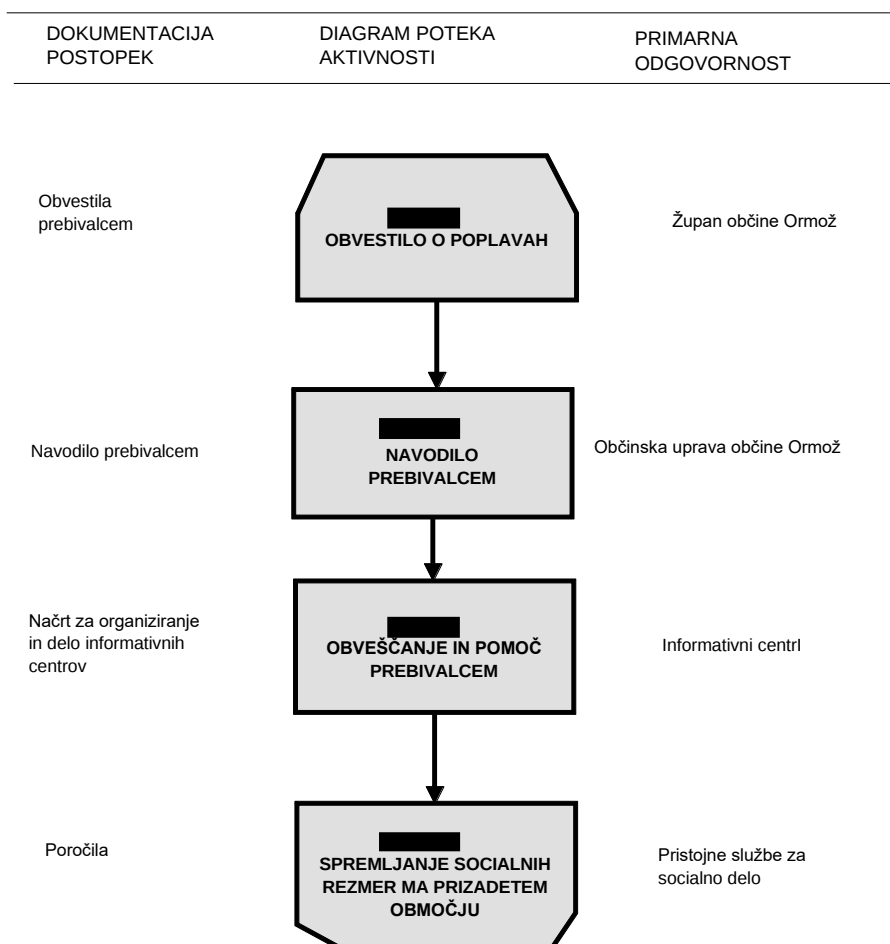

Diagram: Osebna in vzajemna zaščita ob poplavih

P - 71/3	Napotki za prebivalce kako ravnati ob poplavih
----------	--

10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1. RAZLAGA POJMOV

POJMI

- **HIDROLOGIJA ALI VODOZNANSTVO** je znanost, ki proučuje vode na kopnem, in sicer nad površjem, na njem in pod njim.
- **METEOROLOGIJA** je znanost in operativna dejavnost. Osnovni namen rednega in sistematičnega spremljanja meteoroloških pojavov je pravočasno napovedovanje in obveščanje o vremenskih pojavih zaradi zaščite, obrambe in varovanja prebivalstva in dobrin ter zaradi čim bolj smotrnega izrabljanja z vremenom, podnebjem in vodami povezanih naravnih danosti. Poleg merjenj je bilo za vzpostavitev vremenske službe potrebno tudi razumevanje dogajanj v ozračju.
- **NEVARNOST** je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z možno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke. So naravne možnosti, da pride do škodljivega delovanja voda.
- **RANLJIVOST** je stopnja škode ali posledic, ki bi lahko nastale zaradi potencialno škodljivega pojava.
- **OGROŽENOST** je sinteza nevarnosti, ranljivosti in sprejemljivosti tveganj, kar pa je odvisno od kulturnih, moralnih in ekonomskih vrednot v posamezni družbi. Poplavna ogroženost nastopi zaradi delovanja zunanjih naravnih sil v času običajno kratkotrajnih, a zelo intenzivnih ujm.
- **PORUŠITEV** (hipna ali postopna) je pojav, ko pregrada na vodi izgublja prvotno funkcijo in ni možno več v celoti kontrolirati pretoka, zaradi tega se poveča vodni pretok, ki povzroči občutno škodo ob razlitju vode iz struge po okolici in z razdejanjem vodne tokove.
- **POPLAVA** je naravni pojav, ki nastane zaradi zelo močnih padavin ali naglega taljenja snega ali medsebojnega skupnega delovanja ali zaradi visoke plime na morju. Je naravna nesreča, ko izredni vodni pretok povzroči občutno škodo ob razlitju vode iz struge ali akvatorija po okolici.
- **POPLAVNI VAL** se pomika po reki navzdol tem hitreje, čim hitreje le-ta narašča. Hitrost je pri večjih nižinskih rekah od 2 – 5 km/h, pri nenadnih povodnjih hudourniškega značaja pa tudi čez 15 km/h. Ko reka prestopi bregove, se hitrost vode hitro zmanjša.
- **POVODENJ** je naravna nesreča, ko izredni vodni tok povzroči občutno škodo v rečni strugi.
- Porečje je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo prek potokov, rek ali jezer v reko, jezero ali morje.
- **ŠKODA** obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.
- **VODOSTAJ** je višina nivoja vode v rečnem koritu in ga merimo z vodomerno letvijo ter izračunamo v centimetrih. Vodostaj se opazuje vsak dan zjutraj, posebno na večjih rekah.
- **VODNI PRETOK** (izrazimo ga v m³/sek) je tista množina vode, ki preteče skozi ovlažen rečni profil na kakem mestu v eni sekundi.

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB PORUŠITVI VODNE PREGRADE
V OBČINI ORMOŽ

10.2. OKRAJŠAVE

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DARS	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
DEM	Dravske elektrarne Maribor
DRSI	Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
HE	Hidroelektrarna
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NMP	Nujna medicinska pomoč
OKC PU	Operativno komunikacijski center policijske uprave
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RKS	Rdeči križ Slovenije
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
VGP	Vodno gospodarsko podjetje
VKD	Varstvo kulturne dediščine
ZARE	Sistem zvez v ZIR
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1. Priloge

P - 09/11	Pregled ogroženih objektov, naselij in območij
P - 14/8	Karta poplav občine
P - 15	Mobilizacija in aktiviranje sil ZRP
P - 09/12	Načrt evakuacije
P - 71/3	Napotki za prebivalce kako ravnati ob poplavih
P - 81/1	Navodila za uporabo radijskih postaj
P - 81/4	Navodilo ReCO Ptuj o obveščanju organov
P - 09/12	Obrazci evidence pri evakuaciji
P - 14/9	Postopki pri alarmiranju ob poplavih
P - 01/5-2	Pregled enot in služb Civilne zaščite v občini
P - 09/2	Pregled evakuacijskih sprejemališč
P - 09/1	Pregled evakuacijskih zbirališč
P - 05/10	Pregled gasilskih društev, ki opravljajo javno gasilsko službo in njihovih operativnih enot ter območij delovanja
P - 097	Pregled lokacij za postavitev zasilnih bivališč
P - 09/5	Pregled objektov, kjer je možna ureditev prehrane
P - 09/5	Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitev in preh
P - 13/2	Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine
P - 09/3	Pregled območij, s katerih se izvaja evakuacija
P - 09/11	Pregled ogroženih objektov, naselij in območij
P - 04/7	Pregled opreme in sredstev za izvajanje zaščitnih ukrepov
P - 04/7	Pregled opreme zvez
P - 07/5	Pregled podjetij, zavodov in drugih organizacij, pomembnih za ZIR
P - 04/12	Pregled pogodbenih izvajalcev – gradbene stroke
P - 07/17	Pregled gradbene in druge mehanizacije, ki jo imajo podjetniki in bi jo lahko angažirali v primeru potrebe
P - 09/4	Pregled vozil za evakuacijo
P - 15/3	Pregled zbirališč ob aktiviranju občinskih enot in služb za ZRP
P - 01/5-1	Seznam članov občinskega štaba CZ
P - 04/8	Seznam ekip CZ za prvo pomoč v občini
P - 01/1	Seznam odgovornih oseb v občini
P - 07/1	Seznam organizacij, ki se ukvarjajo s humanitarno dejavnostjo v občini
P - 01/6	Uporabniki telefonskih zvez, radijskih postaj, pozivnikov ter elektronske pošte v ZRP
P - 15/15	Vzorec delovnega naloga
P - 15/4	Vzorec odredbe o aktiviranju sil za ZRP v občini

11.2. Dodatki

D - 14	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR
M 087 - D -1	Načrt dejavnosti Občine Ormož pri zaščiti, reševanju in pomoči